

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประกันคุณภาพวินัยของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) และระดับช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ในด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ศ.วาสนา ประมวลพจนานุกรม, 2538 : 22 – 27) ผู้วิจัยเห็นว่า กระบวนการดังกล่าวเหมาะสมสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการดำเนินงานใน 2 ด้าน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา 2) การดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา

ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด 3) ขั้นสังเกตผล และ 4) ขั้นสะท้อนผล

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) และช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) เป็นชั้นที่มีสภาพความรุนแรงของปัญหามากที่สุด กลุ่มผู้วิจัยจึงเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในครั้งนี้และเพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนแต่ละคนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น กลุ่มผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวบ่งชี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนา เสริมสร้างและประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาของนักเรียนแต่ละคน จึงได้นำเสนอผลการประเมินพฤติกรรมของวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาของนักเรียนก่อนการพัฒนา ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมทางวินัยของนักเรียนก่อนการพัฒนา

ที่- เลข	ชื่อ	ชั้น	วินัยด้านความสะอาด					วินัยด้านความรับผิดชอบ					วินัยด้านการตรงต่อเวลา				
			เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และร่างกายสะอาด เรียบร้อย	ความสะอาดของเครื่องเขียน เบบเรียน โต๊ะ เก้าอี้	ดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน	ไม่ทิ้งขยะในบริเวณ โรงเรียน และที่สาธารณะ	การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับรักษาความสะอาด	นำอุปกรณ์ในการเรียนมาครบ	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ	เก็บอุปกรณ์ส่วนตัว/ส่วนรวมเข้าที่หลังใช้งาน	ปฏิบัติตามระเบียบห้องเรียน/โรงเรียนอย่างเคร่งครัด	การร่วมกิจกรรมตามระเบียบของโรงเรียน	มาโรงเรียน/กลับบ้านตรงเวลา	เข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด	ส่งงาน/การบ้านตามกำหนดเวลา	เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตรงตามเวลา	ปฏิบัติตามคำสั่ง/สัญญา/การนัดหมาย
1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	3	2	3	3	3	1	2	2
2	2	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2	3	3	2	1	2
3	2	2	2	2	2	2	1	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2
4	2	2	1	1	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2
5	1	2	2	2	3	2	1	2	3	2	1	2	3	3	2	2	3
6	2	2	2	3	2	1	2	3	2	3	2	2	3	3	2	2	2
7	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2	3	3	3	2	1	2	2
8	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1
9	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2
10	1	2	2	2	2	3	3	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2
11	1	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	2	2	1	2	2
12	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	3	2	3	2	2	2
13	1	2	2	2	3	2	3	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2
14	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
15	1	3	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
16	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	2
17	1	3	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2
18	1	3	3	2	2	2	3	2	2	2	2	3	2	2	1	2	2
19	1	3	3	2	3	3	3	1	3	3	2	3	2	2	1	3	2
20	1	3	2	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	1
21	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1

ที่	เพศ	ชั้น	วิทยุด้านความสะอาด					วิทยุด้านความรับผิดชอบ					วิทยุด้านการตรงต่อเวลา				
			เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และร่างกายสะอาด เรียบร้อย	ความสะอาดของเครื่องเขียน แบบเรียน โต๊ะ เก้าอี้	ดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน	ไม่ทิ้งขยะในบริเวณโรงเรียน และที่สาธารณะ	การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับรักษาความสะอาด	นำอุปกรณ์ในการเรียนมาครบ	ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ	เก็บอุปกรณ์ส่วนตัวส่วนรวมเข้าที่หลังใช้งาน	ปฏิบัติตามระเบียบห้องเรียน/โรงเรียนอย่างเคร่งครัด	การร่วมกิจกรรมระบียบของโรงเรียน	มาโรงเรียน/กลับบ้านตรงเวลา	เข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด	ส่งงาน/การบ้านตามกำหนดเวลา	เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตรงตามเวลา	ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา/การนัดหมาย
22	1	3	2	2	3	3	3	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1
23	1	3	1	1	1	2	4	1	1	3	1	2	1	1	1	1	1
24	1	3	1	1	1	2	4	1	1	2	3	3	1	3	1	1	2
25	1	3	1	2	2	2	2	1	1	2	3	3	1	2	2	2	2
26	1	3	1	1	1	2	3	2	1	1	2	3	1	2	1	2	2
27	1	3	1	1	1	2	3	2	1	1	2	3	1	1	2	2	2
28	1	3	1	1	2	2	3	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1
29	1	3	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2
30	1	3	3	2	1	4	2	1	1	2	2	2	2	3	1	2	2
31	1	3	3	2	2	4	1	2	1	2	1	2	2	3	2	3	3
32	1	3	4	3	1	2	2	1	2	3	2	2	3	2	1	2	3
33	1	3	2	2	2	4	1	1	1	2	2	2	2	2	1	3	3
34	2	3	4	4	2	3	2	3	3	3	2	3	2	3	3	2	3
35	2	2	4	3	3	3	3	4	3	3	2	2	3	3	4	2	4
36	2	2	2	2	2	1	3	3	3	3	3	1	3	3	1	2	3
37	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	1	3	2	2	1	3
38	1	2	2	3	2	2	3	2	3	3	2	1	3	3	3	2	2
39	1	2	2	3	3	3	2	1	2	2	2	2	1	2	1	2	2
40	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
รวม			85	82	81	90	96	76	79	88	83	91	83	90	67	78	82
เฉลี่ย			2.12	2.05	2.02	2.25	2.40	1.90	1.97	2.20	2.07	2.27	2.07	2.25	1.67	1.95	2.05
			2.16					2.08					1.99				

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายก่อน
ดำเนินการพัฒนาดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ

โดยภาพรวมทั้ง 2 ช่วงชั้นนักเรียนมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบเฉลี่ย 2.08 แสดง
ให้เห็นว่านักเรียนโดยรวมมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับน้อย

ด้านความสะอาด

โดยภาพรวมทั้ง 2 ช่วงชั้น นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมด้านการรักษาความ
สะอาดเฉลี่ย 2.16 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาด
อยู่ในระดับน้อย

ด้านการตรงต่อเวลา

โดยภาพรวมทั้ง 2 ช่วงชั้น นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาเฉลี่ย 1.99
แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับน้อย

โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านคือ วินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อ
เวลา นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการปฏิบัติเฉลี่ย 2.07 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้า
หมายส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

2. การดำเนินการพัฒนา

การพัฒนาระยะที่ 1 ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning)

ในขั้นนี้ผู้วิจัยวางแผนประชุมปฏิบัติการให้แก่ผู้ร่วมวิจัย โดยมีเป้าหมายคือเสริม
สร้างความตระหนักให้กับผู้เกี่ยวข้อง ประสานความร่วมมือ กำหนดแนวทางที่สนใจร่วมกัน
และวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน ผู้วิจัยได้จัดให้มีการประชุม
วางแผนปฏิบัติการขึ้นในระหว่างวันที่ 1-5 ธันวาคม 2550 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หัวข้อสำคัญในการประชุมประกอบด้วยรายงานข้อค้นพบจากการสำรวจ
และวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคนรับทราบร่วมกัน การร่วมกันกำหนดวิธี
ทัศน์และทิศทางในการพัฒนาไปสู่สภาพที่สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการ โดยมี
ผู้เข้าร่วมในการประชุมทั้งสิ้น 21 คน ได้แก่ ครูประจำชั้นของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6
คน ครูฝ่ายปกครอง จำนวน 2 คน ครูที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 9 คน ผู้ปกครอง

นักเรียน จำนวน 4 คนและผู้วิจัย โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประชุม ทั้งนี้ การประชุมนี้ได้จัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ 1- 5 ธันวาคม 2550 และใช้เวลาทั้งสิ้นรวม 5 วัน ๆ ละ 2 ชั่วโมง

2. กำหนดแนวทางที่สนใจร่วมกัน วัตถุประสงค์ของการพัฒนา เลือกกกลยุทธ์ที่เหมาะสม กำหนดกิจกรรมและแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินผลการดำเนินงานตลอดจนกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน ผู้เข้าร่วมประชุมคือกลุ่มผู้ร่วมวิจัย 9 คน ใช้เวลาในการดำเนินงาน 2 วัน ๆ ละ 2 ชั่วโมง โดยจัดให้มีขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ 6-7 ธันวาคม 2550

ผลการประชุมปฏิบัติการเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน บรรลุเป้าหมายเป็นอย่างดี กล่าวคือ ครูและผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โดยได้รับความร่วมมือจากครูและผู้ร่วมวิจัย ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเร่งเสริมสร้างวินัยให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการประชุมร่วมกันได้กำหนดวัตถุประสงค์ตลอดจนกรอบการศึกษาให้มุ่งพัฒนาวินัยของนักเรียนใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านความสะอาด และ 3) ด้านการตรงต่อเวลา

ผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อดำเนินงานพัฒนาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน ซึ่งเป็นก้าวแรกของการพัฒนาในระยะเริ่มต้นของระยะนี้ พอสรุปได้ว่า ครูและผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดทำโครงร่างของแผนปฏิบัติการได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมร่วมกัน พอสรุปได้ดังนี้ ผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่ได้สะท้อนความรู้สึกออกมาว่ายังไม่ค่อยมีความกระฉับกระชวยในเรื่องของแนวทางการประกันคุณภาพด้านวินัยและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยได้มีผู้เสนอแนะว่าเห็นควรให้ผู้วิจัยจัดหาเอกสารและตำราประกอบในการศึกษาร่วมกัน ซึ่งเป็นความจำเป็นและเหตุจูงใจสำคัญที่นำไปสู่กิจกรรมในลำดับต่อไป

2. ชั้นปฏิบัติ (Action)

ผู้วิจัยจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัย กิจกรรมอบรมนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้มีความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพด้านวินัยและหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยได้จัดให้มีการอบรมขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ 1-5 ธันวาคม 2550 ดำเนินการอบรม 4 เรื่อง ดังนี้

1. การอบรมเรื่องที่ 1 คือ หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แนวคิด ขั้นตอนการดำเนินงาน เทคนิคการดำเนินงาน เทคนิควิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอรายงาน โดยมีผู้ร่วมรับการอบรมรวมทั้งสิ้น 9 คน ได้แก่ ครูประจำชั้นของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวน 6 คน ครูฝ่ายปกครอง 2 คน และผู้วิจัยเป็นผู้จัดการอบรมใช้เวลาทั้งสิ้น 1 วัน คือ วันที่ 1 ธันวาคม 2550

ผลการดำเนินการอบรมเพื่อพัฒนาครูและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย บรรลุเป้าหมายเป็นอย่างดี โดยสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยใน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องหลักการและแนวทางการประกันคุณภาพด้านวินัย และเรื่องของหลักการและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยในเรื่องเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ครูและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นจากเดิมซึ่งทราบเพียงว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ประการ คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตติดตามผลและการสะท้อนผล แต่ยังไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของการวิจัยแบบนี้กับรูปแบบอื่น ๆ ได้ หลังจากที่ได้รับ การอบรมแล้ว ครูและผู้ร่วมวิจัยสามารถบอกถึงข้อแตกต่างตลอดจนขั้นตอนและกระบวนการของการวิจัยปฏิบัติการได้ โดยครูและผู้ร่วมวิจัยทราบและอธิบายได้ว่า การวิจัยปฏิบัติการนั้นเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงพัฒนาที่มุ่งแสวงหากลยุทธ์และแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถส่งผลต่อการยอมรับของบุคคล (Individual) สถาบัน (Institution) และชุมชนรอบข้าง (Community at large) ทั้งนี้ เพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคมให้บรรลุสู่เป้าหมายตามที่ต้องการ และเพื่อแสวงหารูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Viable and Sustainable) ต่อไป

สรุปผลการดำเนินการอบรมเรื่องการวิจัยปฏิบัติการ สรุปได้ว่า ครูและผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความรู้ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ขั้นตอนในการดำเนินงาน เทคนิควิธีการในการเก็บข้อมูล การสรุปผลและการนำเสนอรายงาน

อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการจัดการอบรม ครูและผู้ร่วมวิจัยสะท้อนความรู้สึกว่าการวิจัยรูปแบบนี้อาจต้องมีการจัดบันทึกอย่างต่อเนื่องและต้องมีการสังเกตและการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งในขณะนี้ ครูและผู้ร่วมวิจัยยังไม่มีควมคุ้นเคยกับการจัดบันทึกประจำวัน จึงขอให้มีการนำเครื่องบันทึกภาพวีดีทัศน์หรือกล้องถ่ายภาพนิ่งเข้ามาช่วยเสริมในการเก็บข้อมูลและบันทึกภาพเหตุการณ์ต่างๆ ด้วย

2. การอบรมเรื่องที่ 2 คือ แนวทางการประกันคุณภาพด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา

ผู้เข้ารับการอบรม คือ กลุ่มครูผู้ร่วมวิจัย การอบรมนี้จัดให้มีขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ 2 ธันวาคม 2550 ใช้ระยะเวลาในการอบรมรวมทั้งสิ้น 1 วัน

ผลการดำเนินการอบรมเรื่องแนวทางการประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา พบว่า ครูและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจขั้นลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา โดยสามารถจำแนกปัจจัยและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการประกันคุณภาพด้านวินัยออกได้เป็น 5 อย่าง คือ

1. โรงเรียน หมายถึง วัสดุทัศน ปรัชญา ความเชื่อ ตลอดจนการจัดสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียน
2. ครู หมายถึง เรื่องของจิตลักษณะ (Role Model) และการเป็นแบบอย่างของครู
3. เนื้อหาสาระการเรียนรู้ หมายถึง หน่วยงานเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้อย่างหลักสูตร ตลอดจนกฎระเบียบและกิจวัตรประจำวันที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้น
4. ครอบครัว หมายถึง วิธีการเลี้ยงดู สภาพบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในบ้าน
5. ชุมชนสังคมส่วนรวม หมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ตลอดจนสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมลักษณะนิสัย และเป็นตัวแปรสำคัญในการประกันคุณภาพด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา ของนักเรียนทั้งสิ้น ก่อนดำเนินการพัฒนาครูและผู้ร่วมวิจัย ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา โดยองค์รวม

ตัวอย่างการสะท้อนภาพการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม

“ผมเคยคิดว่า การออกแบบกิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องวินัยเป็นเรื่องยุ่งยาก แต่เมื่อได้รับการอบรมแล้ว ทำให้ทราบว่า มีกิจกรรมที่ทำได้หลากหลาย โดยเฉพาะเพลง เรื่องเล่า นิทาน และกิจกรรมศิลปะ น่าจะดึงดูดความสนใจของเด็กได้อย่างมาก...”

(ครูประจำชั้น ป.4 4 ตุลาคม 2550 : บันทึก)

“ต้องพยายามให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมแรงด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา เพื่อให้เกิดผลไปในทิศทางเดียวกันกับโรงเรียน...”

(ครูฝ่ายปกครอง. 4 ตุลาคม 2550 : บันทึก)

สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องและต้องใช้กรอบระยะเวลาและแนวทางในการประเมินผล ระหว่างดำเนินกิจกรรมนี้ครูและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อศึกษา และทำความเข้าใจให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องของการวัดผลและประเมินผลและควรมีการฝึกปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวก่อนนำไปปฏิบัติจริงด้วย

4. การอบรมเรื่องที่ 4 คือ เรื่องเครื่องมือในการวิจัยและการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลมีเป้าหมายเพื่อ กำหนดรูปแบบของเครื่องมือในการใช้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้กำหนดตารางเวลาสังเกตติดตามการดำเนินงาน การมอบหมายงาน และการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำเครื่องมือในการวิจัยและการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ผู้วิจัยได้จัดให้มีขึ้นในระหว่างวันที่ 4 ธันวาคม 2550

ผลการดำเนินกิจกรรมประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำเครื่องมือในการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล พอสรุปได้ว่ากิจกรรมนี้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยพบว่า ครูและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของนักเรียนรายบุคคล ครูและผู้ร่วมวิจัยตระหนักถึงความสำคัญว่า ครูผู้ประเมินนั้นต้องมีความแม่นยำในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และสามารถตีความพฤติกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนได้โดยอาศัยวิธีการที่หลากหลาย ควรเปิดโอกาสและมีการมอบหมายงาน การสังเกตและติดตามผลการประเมินแบบมีส่วนร่วมของหลาย ๆ ฝ่าย โดยในที่ประชุมได้มอบหมายให้ครูผู้สอนเป็นผู้ทำการประเมินเด็กรายบุคคล เนื่องจากครูมีความใกล้ชิดกับนักเรียนและรู้จักนักเรียนมากที่สุด และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับทราบโครงการพัฒนา และมีส่วนร่วมในการประเมินผลนักเรียนขณะอยู่ที่บ้าน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายชั้นเรียน ซึ่งจากการประชุมนี้ได้มีการกำหนดตารางเวลาในการจัดเก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังการพัฒนา รวมทั้งระหว่างดำเนินงานพัฒนาอีกด้วย

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำเครื่องมือในการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล พอสรุปได้ว่ากิจกรรมนี้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้ร่วมกันกำหนดทางเลือกตลอดจนการตัดสินใจร่วมกันจัดทำเครื่องมือภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนกระทั่งได้เครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และ 2) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน เครื่องมือทั้ง 2 ชุดนี้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และกำหนดให้มีการแบ่งโครงสร้างของเครื่องมือออกเป็น 3 หมวดตามกรอบการวิจัย คือ หมวดว่าด้วยวินัยของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ หมวดวินัยของนักเรียนด้านความสะอาด จำนวน 5

ข้อและด้านการตรงต่อเวลา จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 15 ข้อ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 สัปดาห์ ทั้งนี้ โดยจัดเก็บข้อมูลก่อนและหลังดำเนินการพัฒนาและจัดให้มีการสังเกต สัมภาษณ์ การศึกษาบันทึกรายงานต่าง ๆ เพื่อประเมินความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม และระหว่างดำเนินการมีการบันทึกประจำวันไว้ (Journal Writing) ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับเทคนิคในการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยยึดหลักสามเส้าหรือหลายมิติ (Triangulation) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งทางด้านมิติบุคคล มิติเวลาและมิติสถานที่

ข้อเสนอแนะจากการประชุมร่วมกัน มีดังนี้ ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมนี้ครูและผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่แม้จะมีความพร้อมในระดับหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ยังสับสนอยู่พอสมควรเกี่ยวกับการนำแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ ในที่ประชุมจึงทำข้อตกลงร่วมกันไว้ว่า หากผู้ใดในกลุ่มปฏิบัติในชั้นใดผิดพลาดหรือประสบปัญหาให้นำปัญหาหรือข้อขัดข้องนั้นมาแจ้งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มทราบเพื่อเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ และร่วมมือกันแก้ไขต่อไป

3. การสังเกตติดตาม (Observation)

การดำเนินงานประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียน กิจกรรมนี้มีเป้าหมายเพื่อสังเกตติดตามและประเมินผลพัฒนาความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามกรอบการวิจัยของครูและดูการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

การสังเกตติดตามการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านวินัยนี้ แบ่งออกเป็น

3 ระยะ คือ

1. การสังเกตติดตามในระยะก่อนดำเนินการ ดำเนินการในช่วง 1-5 ธันวาคม 2550
2. การสังเกตติดตามระหว่างดำเนินงานพัฒนา ดำเนินการในช่วง 16 ธันวาคม 2550 ถึง 31 มกราคม 2551
3. การสังเกตติดตามในระยะหลังดำเนินงานพัฒนา ดำเนินการในช่วง 6-10 กุมภาพันธ์ 2551

ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนรายชั้นเรียนก่อนดำเนินการของผู้วิจัย พบว่าสภาพปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และ 3 ในแต่ละห้องนั้นถึงแม้ว่าโดยภาพรวมอาจพิจารณาได้ไม่ดีเท่าที่ควรเนื่องจากจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของวินัยด้าน

ความสะอาด อาทิ ในข้อที่ว่า นักเรียนไม่ทิ้งขยะรีไซเคิล ปรากฏว่ามีจำนวนนักเรียนปฏิบัติน้อย เช่นกันและเมื่อพิจารณาวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนก่อนการพัฒนาในภาพรวมก็ ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบเพียงจำนวนน้อย อาทิ ในข้อที่ว่า การทิ้งขยะให้ถูกที่ทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร ซึ่งสอดคล้องและตรงกันกับผลจากการประเมิน นักเรียนรายบุคคลของครู ซึ่งพบว่า จำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา ในภาพรวมยังมีจำนวนน้อยมากที่แสดงพฤติกรรมด้านความ รับผิดชอบต่อ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาเป็นประจำสม่ำเสมอ

สรุปผลการสังเกตติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบต่อ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย พอสรุปได้ว่ากิจกรรมนี้บรรลุผล และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยพบว่าครูและผู้ร่วมวิจัยสามารถจัดเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการพัฒนาได้ตามที่กำหนดไว้ เป็นหมวดหมู่ตามรายการที่กำหนดไว้ได้อย่างครอบคลุม

ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินกิจกรรมนี้ พบว่า ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากครู และผู้วิจัยมีความสอดคล้องกันและจัดเก็บได้ครบถ้วนตามจำนวนของนักเรียนและชั้นเรียน ในส่วนข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากผู้ปกครอง พบว่า สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตาม จำนวนของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน

4. การประชุมสะท้อนผลการดำเนินงาน (Reflection)

กิจกรรมนี้มีเป้าหมายเพื่อไตร่ตรองเกี่ยวกับประสบการณ์และการเรียนรู้ในเรื่องการ ดำเนินการวิจัย ข้อดีและข้อเสียหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ สามารถนำไปปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมสำหรับการพัฒนาระยะต่อไป การประชุมสะท้อนผล (Reflection Meeting) นี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้จัดให้มีขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2551 เพื่อรายงานการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1 ทบทวน ตรวจสอบเป้าหมายและแผนปฏิบัติการ
- 2 ปรับปรุงแผนและกลยุทธ์ใหม่ให้เหมาะสม

ผลการดำเนินกิจกรรมประชุมสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อประกันคุณภาพด้านวินัย ของนักเรียนในระยะที่ 1 บรรลุผลและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ในภาพรวม ได้จัดให้มีการสร้างความตระหนัก ประสานขอความร่วมมือ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการ พัฒนา การกำหนดแนวทางที่สนใจร่วมกัน การกำหนดกิจกรรม การกำหนดวิธีการหรือกล ยุทธ์ กำหนดกรอบระยะเวลา ตลอดจนแนวทางในการสังเกตติดตามผลการดำเนินงาน ซึ่งจาก

การรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า ครูและผู้วิจัยทุกคนมีความตระหนักในความสำคัญของการดำเนินงานการประกันคุณภาพวินัยด้านด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียน โดยมีความตระหนักและรับรู้เกี่ยวกับสภาพของปัญหาพร้อมกัน ครูและผู้ร่วมวิจัยมีความยินดีและมีความกระตือรือร้น โดยให้ความร่วมมือในการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยทุกคนได้สละเวลาเข้ามาเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการและร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางที่สนใจร่วมกัน ตลอดจนได้มีการระดมความคิดในการออกแบบกิจกรรมและกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน รวมถึงได้ร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้ และกำหนดแนวทางในการสังเกตติดตามผล และจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปหาข้อสรุปร่วมกัน

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมประชุมสะท้อนผล พอสรุปได้ว่า ครูและผู้ร่วมวิจัยทุกคนเริ่มมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการวิจัยมากขึ้นและมีความพร้อมในการนำแผนลงสู่การปฏิบัติจริง และสามารถสังเกตได้ว่าครูเริ่มมีความมั่นใจและมีความเชื่อมั่นสูงในการดำเนินงาน นอกจากนี้ พบว่า การดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการพัฒนาในระยะที่ 1 ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองทางบ้านเป็นอย่างดี โดยผู้ปกครองได้ส่งแบบประเมินกลับคืนมาครบทุกฉบับ

อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการประชุมสะท้อนผลร่วมกัน ครูและผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่ได้สะท้อนให้เห็นถึงข้อขัดข้องในบางด้านของการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ การนำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปใช้ พบว่า ครูและผู้ร่วมวิจัยยังเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งในการเก็บข้อมูลก่อนดำเนินงานพัฒนาในระยะที่ 1 นี้ เป็นการประเมินพฤติกรรมนักเรียนครั้งแรก ครูส่วนใหญ่แจ้งว่าเมื่อนำไปปฏิบัติพบว่าตนยังไม่เข้าใจความหมายของเนื้อหาสาระในแบบสังเกตและแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน จึงได้เสนอแนะให้มีการศึกษาและทบทวนตรวจสอบข้อความในแบบสังเกตและแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

การพัฒนาระยะที่ 2

1. การเสริมสร้างวินัยนักเรียน

1. **ขั้นวางแผน(Planning)** ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมวางแผนเพื่อดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา โดยดำเนินการ 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม

ในห้องเรียนและกิจกรรมนอกห้องเรียน ดังนี้

2. **ขั้นปฏิบัติ(Action)** ขั้นนี้เป็นการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้สอนโดยจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ดังนี้

1. กิจกรรมภายในห้องเรียน มีดังนี้

1.1 เล่านิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ การรักษาความสะอาดและการตรงต่อเวลา

1.2 เพลงเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา โดยการนำเอาบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยด้านความสะอาด ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา โดยนักเรียนได้มีโอกาสขับร้องเพลงแสดงท่าทางประกอบเพลง ซึ่งเป็นการช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัย

1.3 เรื่องเล่าเสริมด้านวินัย โดยหลังจากที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อเรื่องแล้วยังได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเล่นบทบาทสมมติและละครหุ่นมือต่างๆ

1.4 การเล่นเกมเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านวินัย ครูประจำชั้นซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยได้จัดให้นักเรียนได้มีโอกาสเล่นเกมที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแต่เน้นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดและการตรงต่อเวลา อาทิ เกมกระຈกเงา ซึ่งช่วยฝึกให้นักเรียนรู้จักสำรวจและสังเกตความสะอาดเรียบร้อยของตนเอง เป็นต้น

1.5 ศิลปะเพื่อเสริมสุนทรียภาพและการเชิดชูคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา ครูจัดให้นักเรียนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อประกอบการแสดงบทบาทสมมติ เช่น การทำหุ่นนิ้วมือ ที่เกี่ยวกับความสะอาดและความรับผิดชอบ นอกจากนี้ครูยังได้มอบหมายให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการผลิตเวรกันรับผิดชอบการรักษาความสะอาดของห้องเรียน การจัดเก็บสิ่งของต่างๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น

ผลการดำเนินกิจกรรมภายในห้องเรียน สรุปได้ว่า การดำเนินงานบรรลุผลตาม

เป้าหมายที่วางไว้ โดยพบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ การรักษาความสะอาด และการตรงต่อเวลาได้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเสริมในห้องเรียน เป็นการดำเนินงานที่บรรลุผลและเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยสังเกตว่าแผนการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมที่ครูนำไปดำเนินงานประกันคุณภาพวินัยด้านความสะอาด ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาให้แก่นักเรียนภายในห้องเรียนนี้ ครูแจ้งว่าเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสม สามารถทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการเชิงคุณธรรมจริยธรรม มีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างชัดเจนต่างจากเดิม นอกจากนี้ครูผู้สอนยังได้สะท้อนความรู้สึกรู้สึกให้กลุ่มเห็นถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมแบบหลากหลาย ว่าดี เพราะช่วยให้ครูสามารถปรับกลยุทธ์ในชั้นเรียนได้คล่องตัวยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้การเรียนการสอนมีการยืดหยุ่นมากขึ้น

อุปสรรคปัญหา ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ครูตั้งใจดำเนินงานสอนตามขั้นตอนในแผนการเรียนรู้ดีมากและตั้งใจสอนตามขั้นตอนในการจัดกิจกรรมเสริม แต่ในช่วงอื่น ๆ เช่น ระหว่างที่พักรับประทานอาหารกลางวัน พบว่า นักเรียนบางคนมีพฤติกรรมที่ขาดความรับผิดชอบ เช่น เล่นรุนแรงและไม่รักษาความสะอาด ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะผู้ร่วมวิจัยว่า กลุ่มควรดำเนินงานเสริมสร้างและสอนวินัยในทุก ๆ โอกาสจนทำให้นักเรียนมีความเคยชินต่อการทำกิจกรรมนั้น ๆ จนกลายเป็นวิถีชีวิตและกลายเป็นวัฒนธรรม

2. กิจกรรมนอกห้องเรียน มีการดำเนินการดังนี้

2.1 กิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมความรับผิดชอบ การรักษาความสะอาดและการตรงต่อเวลา เป็นกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ นำเอาความรู้ความสามารถที่ได้รับในห้องเรียนไปปฏิบัติในชีวิตจริงและเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบ การรักษาความสะอาดและการตรงต่อเวลาที่นักเรียนพึงมีต่อตนเองและส่วนรวม โดยกิจกรรมนี้มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ มอบหมายให้แต่ละกลุ่มออกไปสำรวจความสะอาดของสภาพแวดล้อมตามบริเวณโรงเรียน เพื่อช่วยกันสังเกตดูและระบุว่า มีบริเวณใดบ้างที่ไม่สะอาด

2.1.2 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันรักษาความสะอาดในบริเวณที่พบว่าไม่สะอาด โดยการเก็บกวาดและจัดเศษขยะให้เกิดความสะอาดเรียบร้อย

2.1.3 ให้นักเรียนสังเกตเชิงเปรียบเทียบดูปริมาณของขยะในแต่ละ

พื้นที่ที่ตนได้รับมอบหมายว่ามีเศษขยะประเภทใดบ้างและมีปริมาณมากน้อยเพียงใด

2.1.4 ครูให้นักเรียนฝึกสืบเสาะและวิเคราะห์หาสาเหตุที่มาของปัญหา
ในแต่ละพื้นที่

2.2 กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่บ้าน เป็นกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นเพื่อรณรงค์ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนวินัยด้านความรับผิดชอบ การดูแลรักษาความสะอาด และการตรงต่อเวลาในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ รักความสะอาด และการตรงต่อเวลา มีการดำเนินการ โดยครูมอบหมายให้นักเรียนนำเอาความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมจนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ การรักษาความสะอาดและการตรงต่อเวลาจากชั้นเรียน จนสามารถจดจำแล้วนำไปฝึกทำต่อที่บ้าน ทั้งนี้โดยมีจุดประสงค์ที่มุ่งเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในด้านคุณธรรมจริยธรรมในทุกเวลาและทุกสถานที่

ผลการดำเนินกิจกรรมนี้ พบว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทัศนคติที่ดีขึ้น มีความสุขในการเรียนรู้ นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ พบว่า นักเรียนบางคนมีความอ่อนไหวมากในการสังเกตสิ่งผิดปกติของสภาพสิ่งแวดล้อม และกลุ่มผู้วิจัยได้รับรายงานถึงสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและครอบครัวที่บ้าน มีผู้ปกครองบางคนเริ่มเข้ามาร่วมสนทนากับครูและผู้ร่วมวิจัยและแจ้งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยพบว่าขณะที่นักเรียนอยู่ที่บ้านได้ช่วยเหลือพ่อแม่ทำความสะอาดบ้านและให้ความร่วมมือกับพ่อแม่เป็นอย่างดี

สรุปผลการนำแผนการเรียนรู้ลงสู่การปฏิบัตินี้ สรุปได้ว่าเป็นกิจกรรมที่บรรลุผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ที่โรงเรียนกับที่บ้านได้ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ร่วมวิจัยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลไว้วิเคราะห์สรุปการดำเนินงานต่อไป

อุปสรรคปัญหา พบว่า ยังคงได้รับรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อ การรักษาความสะอาดและการตรงต่อเวลาจากทางบ้านเข้ามาจำนวนน้อย ซึ่งอาจเกิดจากความแตกต่างของสภาพครอบครัวของนักเรียน

3. **ขั้นการสังเกต(Observation)** ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันทำกิจกรรมดังนี้

- 3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์
- 3.2 ตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน
- 3.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า(Triangulation)

4. **ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)** ดำเนินการดังนี้

- 4.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินพฤติกรรม เสนอต่อที่ประชุมเพื่ออภิปรายหาจุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 4.2 พิจารณาสาเหตุและแนวทางแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและเข้าสู่วงจรของ AR ต่อไป

การติดตามนักเรียนรายบุคคล ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Planning)**

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันประชุมวางแผนเพื่อกำหนดรูปแบบวิธีการและเครื่องมือในการติดตามนักเรียนรายบุคคล แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำเครื่องมือและมอบหมายภารกิจแก่ผู้ร่วมวิจัย

2. **ขั้นดำเนินการ (Action)**

สร้างเครื่องมือได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินพฤติกรรมและแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสะท้อนผลการพัฒนาระยะที่ 1

การดำเนินงานในระยะที่ 1 ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนและการพัฒนาตนเองของครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนเสริมสร้างทักษะและการมีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพวิสัยใน 3 ด้านคือ ความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา นอกจากนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เรียนรู้การนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ผู้ร่วมวิจัยได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการสังเกตและประเมินพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย จากการทบทวนตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ของรายการพฤติกรรม

ด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาที่บรรจุไว้ในเครื่องมือ พบว่า ในบางข้อ มีข้อความที่กำหนด อาทิ ข้อความที่ว่าไม่หยิบฉวยสิ่งของของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ครูได้ แสดงความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์เชิงปฏิเสธ ทำให้เกิดความสับสนเวลาลงคะแนน จึงต้องปรับ ทำความเข้าใจให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคนเกิดความเข้าใจตรงกันถึงความหมายที่แท้จริงของข้อความนั้น และตรวจสอบรายละเอียดในแผนการเรียนรู้ตลอดจนปฏิทินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูต้องนำไปสู่ การปฏิบัติในระยะที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการพัฒนาในระยะที่ 2

การดำเนินการพัฒนาในระยะที่ 2 มีเป้าหมายคือ นำแผนการเรียนรู้ลงสู่การปฏิบัติ โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ปรึกษาหารือ ทบทวนแผนปฏิบัติการ โดยนำเอาประสบการณ์จากการ ดำเนินการในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลในการปรับแผนและปรับปรุงกิจกรรมในระยะที่ 2 ซึ่งมีการดำเนินการในช่วงวันที่ 20-25 ธันวาคม พ.ศ. 2550 มีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

1. การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้สอน โดยเป็นกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

2. กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่บ้าน เป็นกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นเพื่อรณรงค์ส่งเสริมและเปิด โอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนวินัยด้านการดูแลรักษาความสะอาด ความรับผิดชอบและการตรง ต่อเวลาได้ดำเนินการ ดังนี้

ครูมอบหมายให้นักเรียนนำเอาความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม จนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวินัยด้านความสะอาด ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา จากชั้น เรียน จนสามารถจดจำแล้วนำไปฝึกทำต่อที่บ้าน ทั้งนี้โดยมีจุดประสงค์ที่มุ่งเสริมสร้างนักเรียน ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในด้านคุณธรรมจริยธรรมในทุกเวลาและทุกสถานที่

ผลการดำเนินกิจกรรมนี้ พบว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทัศนคติที่ดีขึ้น มีความสุขในการเรียนรู้ นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ นักเรียนบางคนมีความว่องไวมากในการสังเกตสิ่งที่ผิดปกติของสภาพสิ่งแวดล้อม ครูและกลุ่มผู้ วิจัยได้รับรายงานถึงสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและครอบครัวที่บ้าน มีผู้ปกครองบางคน เริ่มเข้ามาร่วมสนทนากับครูและผู้ร่วมวิจัยและแจ้งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยพบว่า ขณะที่นักเรียนอยู่ที่บ้าน ได้ช่วยเหลือพ่อแม่ทำความสะอาดบ้านและให้ความร่วมมือกับพ่อแม่เป็นอย่างดี

สรุปผลการนำแผนการเรียนรู้ลงสู่การปฏิบัตินี้ สรุปได้ว่าเป็นกิจกรรมที่บรรลุผล เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ที่โรง

เรียนกับที่บ้านได้ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ร่วมวิจัยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลไว้วิเคราะห์สรุปการดำเนินงานต่อไป

อุปสรรคปัญหา พบว่า ยังคงได้รับรายงานข้อมูลการสังเกตและประเมินพฤติกรรมนักเรียนจากทางบ้านเข้ามาจำนวนน้อย ซึ่งอาจเกิดจากความแตกต่างของครอบครัว

2. การสังเกตติดตามและการเก็บข้อมูลหลังการดำเนินการพัฒนา

มีเป้าหมายคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการดำเนินการพัฒนาโดยได้มีการดำเนินการระหว่างวันที่ 6-10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เครื่องมือที่ได้จากการประเมินโดยครูและข้อมูลที่ได้จากการสังเกตโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ ส่วนข้อมูลจากการประเมินโดยผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

มีปัญหาเนื่องจากไม่ได้รับข้อมูลของผู้ปกครองบางส่วน จึงทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลในระบะที่ 2 นี้ไม่ครบตามจำนวน

สรุปผลการดำเนินการพบว่า การกำหนดนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 40 คน จาก 6 ห้องนั้น ไม่ได้สร้างปัญหาใด ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่เป็นผลดีต่อครูในแง่ของการมีเพื่อนร่วมวิจัยไว้ร่วมปรึกษาหารือในการดำเนินการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยตระหนักว่าจะไม่มีการมุ่งเน้นเปรียบเทียบผลการพัฒนาระหว่างห้อง แต่เป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานพัฒนา ก่อนและหลังการดำเนินงานพัฒนา ภายได้ข้อตกลงร่วมกันว่า ครูทุกคนปฏิบัติตามขั้นตอน และสอนในสิ่งเดียวกันและบริหารจัดการโดยใช้แนวทางที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ปัญหาและอุปสรรค หลังจากดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว 1 ครั้ง ในระบะที่ 1 และครั้งที่ 2 ในระบะที่ 2 พบว่า ครูและผู้ร่วมวิจัยประสบกับปัญหาที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ทุกคนในกลุ่มแจ้งว่า ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลที่ตกลงกันไว้ว่า ให้ใช้เวลา 1 สัปดาห์ อาจไม่พอ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรายการพฤติกรรมย่อย ๆ ที่กำหนดในแบบสังเกตและแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนมีจำนวนมากเกินไป จึงมีข้อเสนอแนะเห็นควรให้ทำการปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสมต่อไป

1. การวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการพัฒนา

มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการจดบันทึกประจำวันและบันทึกการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง มารวบรวมและจัดเป็นหมวดหมู่ จากผลการดำเนินกิจกรรมทำให้ทราบผลของการดำเนินการพัฒนา

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายชั้นเรียนก่อนและหลังการพัฒนาระบบประกันคุณภาพด้านวินัยในด้านความรับผิดชอบ การรักษาความและการตรง

ต่อเวลา ทำการสังเกตโดยผู้วิจัย พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านความรับผิดชอบ ด้านความสะอาดและด้านการตรงต่อเวลาเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ โดยสังเกตเห็นว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจากทุกห้องเรียนมีความรู้ ทักษะ ทักษะ ระเบียบวินัย อุบนิสัยและนำคุณธรรมจริยธรรมด้านวินัยไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ในเชิงคุณภาพ พบว่า นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและมีวินัยดีขึ้นและถูกต้องมากขึ้นเรื่อย ๆ ในเชิงปริมาณ พบว่านักเรียนมีวินัยในเรื่องความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และผลการวิเคราะห์เชิงสถิติ พบว่า จำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาตามรายการที่กำหนดไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.89 เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนโดยภาพรวมที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา ก่อนดำเนินการเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 2.07 สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณต่างยืนยันสนับสนุนและสะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาครั้งนี้ มีผลทำให้นักเรียนมีวินัยด้านดังกล่าวสูงขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล ดำเนินการโดยครูประจำชั้นของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยประเมินและจัดเก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังการพัฒนา ผลในภาพรวมปรากฏว่า ความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมด้านวินัยใน 3 ด้าน คือความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาของนักเรียนเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ จากการประเมินนี้ ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการเป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง สามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดให้ทำได้ดีและถูกต้องมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละระยะเวลาที่ดำเนินการ จากการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ พบว่า นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาอย่างสม่ำเสมอหรือที่มีคะแนนอยู่ใน “ระดับมากที่สุด” ตามรายการพฤติกรรมย่อย ๆ ที่กำหนดในแบบประเมินพฤติกรรมมีจำนวนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3.89 เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน โดยรวมที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา ก่อนดำเนินการพัฒนาซึ่งมีจำนวนน้อยเฉลี่ย 2.07 สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณต่างยืนยันสนับสนุนและสะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินงานพัฒนาการประกันคุณภาพวินัยนี้ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาสูงขึ้น(ภาคผนวก ข)

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมเก็บข้อมูลหลังการดำเนินการพัฒนาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจาก 6 ห้องเรียนในภาพรวม พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงทางด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับสภาพความคาดหวัง ผลจากการประเมินจากแหล่งผู้ให้ข้อมูลทั้งที่ดำเนินการประเมิน โดยครูและที่ประเมิน โดยผู้ปกครองพบว่า มีพัฒนาการด้านวินัยดีขึ้นมาก โดยผลการประเมินพฤติกรรมของวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียนหลังการพัฒนา แสดงไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงพฤติกรรมทางวินัยของนักเรียนหลังการพัฒนา

ที่	เพศ	ชั้น	วินัยด้านความสะอาด					วินัยด้านความรับผิดชอบ					วินัยด้านการตรงต่อเวลา				
			เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และร่างกายสะอาด	เรียบร้อย	ความสะอาดของเครื่องเขียน โต๊ะ เก้าอี้	ดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน	ไม่ทิ้งขยะในบริเวณ โรงเรียน และที่สาธารณะ	การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด	นำอุปกรณ์ในการเรียนมาครบ	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ	เก็บอุปกรณ์ส่วนตัว/ส่วนรวมเข้าที่หลังใช้งาน	ปฏิบัติตามระเบียบห้องเรียน/โรงเรียนอย่างเคร่งครัด	การร่วมกิจกรรมตามระเบียบของโรงเรียน	มาโรงเรียน/กลับบ้านตรงเวลา	เข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด	ส่งงาน/การบ้านตามกำหนดเวลา	เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตรงตามเวลา
1	1	2	3	4	4	5	5	5	4	5	4	5	4	4	4	4	4
2	2	2	4	4	3	5	5	4	5	4	4	4	4	5	4	5	4
3	2	2	3	5	4	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4	4	4
4	2	2	3	3	4	5	5	5	4	4	4	5	4	4	4	4	4
5	1	2	3	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	3	4	4	4
6	2	2	4	3	4	5	5	5	4	5	4	4	4	5	4	3	4
7	1	2	3	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4	4	3	4	5
8	1	2	3	4	3	5	4	4	4	3	4	3	4	5	4	5	4
9	1	2	5	3	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4
10	1	2	4	4	4	5	4	3	5	5	4	4	3	4	5	5	3
11	1	2	4	4	4	3	4	3	3	3	4	5	4	4	4	3	3

ที่	เพศ	ชั้น	วินัยด้านความสะอาด					วินัยด้านความรับผิดชอบ					วินัยด้านการตรงต่อเวลา				
			เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และร่างกายสะอาดเรียบร้อย	ความสะอาดของเครื่องเขียน แบบเรียน โฉ๊ะ เก้าอี้	ดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน และบริเวณ โรงเรียน	ไม่ทิ้งขยะในบริเวณโรงเรียน และที่สาธารณะ	การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับบริการรักษาความสะอาด	นำอุปกรณ์ในการเรียนมาครบ	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ	เก็บอุปกรณ์ส่วนตัว/ส่วนรวมเข้าที่หลังใช้งาน	ปฏิบัติตามระเบียบห้องเรียน/โรงเรียนอย่างเคร่งครัด	การร่วมกิจกรรมตามระเบียบของโรงเรียน	มาโรงเรียน/กลับบ้านตรงเวลา	เข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด	ส่งงาน/การบ้านตามกำหนดเวลา	เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตรงตามเวลา	ปฏิบัติตามค่านิยมด้านคุณธรรม/การนำค่านิยม
12	1	2	4	4	3	4	5	4	3	4	4	4	4	4	3	3	4
13	1	2	4	5	3	5	3	3	4	4	4	4	5	4	4	4	
14	1	2	5	4	5	3	4	5	4	4	4	4	5	4	5	4	
15	1	3	4	4	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	2	3	5
16	2	3	5	4	4	5	5	5	4	5	4	4	4	5	5	4	4
17	1	3	3	3	3	5	3	5	3	4	4	3	3	2	4	4	4
18	1	3	4	5	4	4	3	5	4	4	4	4	4	3	4	3	3
19	1	3	4	4	4	5	4	3	4	5	5	4	4	4	4	5	4
20	1	3	4	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2	3	3	4	3
21	1	3	4	5	3	4	5	4	3	4	4	3	3	4	3	3	3
22	1	3	4	4	5	4	5	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4
23	1	3	4	3	4	4	5	4	3	4	4	4	3	3	3	3	2
24	1	3	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	5	2	2	4
25	1	3	4	3	3	3	4	3	3	3	4	5	4	3	4	4	4
26	1	3	3	4	4	4	5	4	2	4	4	4	4	4	3	4	4
27	1	3	3	3	2	4	4	3	4	3	4	4	2	4	3	4	4
28	1	3	3	3	4	5	4	3	4	3	3	3	3	4	4	2	3
29	1	3	3	4	4	3	5	4	3	5	2	2	3	3	4	3	3
30	1	3	4	4	3	5	4	4	3	3	4	4	4	5	4	3	3
31	1	3	3	4	3	5	3	5	4	3	2	4	3	4	5	4	5
32	1	3	4	5	3	3	4	4	4	4	3	4	5	5	4	4	4

ที่	เพศ	ชั้น	วินัยด้านความสะอาด					วินัยด้านความรับผิดชอบ					วินัยด้านการตรงต่อเวลา				
			เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และร่างกายสะอาด	เรียนเรียบร้อย	ความสะอาดของเครื่องเขียน แบบเรียน โต๊ะ เก้าอี้	ดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน	ไม่ทิ้งขยะในบริเวณ โรงเรียน และที่สาธารณะ	การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด	นำอุปกรณ์ในการเรียนมาครบ	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ	เก็บอุปกรณ์ส่วนตัว/ส่วนรวมเข้าที่ที่ห้อยใช้งาน	ปฏิบัติตามระเบียบห้องเรียน/โรงเรียนอย่างเคร่งครัด	การร่วมกิจกรรมระเบียบของโรงเรียน	มาโรงเรียน/กลับบ้านตรงเวลา	เข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด	ส่งงาน/การบ้านตามกำหนดเวลา	เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตรงตามเวลา
33	1	3	3	3	3	5	3	3	4	4	3	4	4	4	3	5	4
34	2	3	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5	4	5	4	4	4
35	2	2	5	4	5	5	4	4	4	4	3	3	4	4	4	3	5
36	2	2	3	3	3	4	4	4	4	5	4	3	4	4	5	4	5
37	2	2	4	4	3	3	3	4	4	3	4	4	3	4	3	4	4
38	1	2	4	4	3	4	5	3	4	4	4	4	5	4	3	4	4
39	1	2	3	4	4	4	4	4	4	3	5	4	3	3	4	4	4
40	1	2	4	4	4	3	4	4	4	5	4	4	3	4	4	4	3
รวม			150	154	147	172	168	161	154	157	154	153	150	160	151	153	154
เฉลี่ย			3.75	3.85	3.67	4.38	4.20	4.02	3.85	3.92	3.85	3.82	3.75	4.00	3.77	3.82	3.85
			3.97					3.89					3.83				

การสะท้อนผลในระยษที่ 2

1. จากการดำเนินงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพวินัยของนักเรียนในระยษที่ 2 พบว่า นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาสูงขึ้น กล่าวคือ หลังจากการดำเนินงานตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาตามแผนปฏิบัติการ ปรากฏว่า มีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาตามรายการพฤติกรรมในแต่ละข้อที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยกำหนดไว้

2. เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินของ สมศ. พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้าน ความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาเฉลี่ยสูงขึ้นจาก 2.07 เป็น 3.89 ซึ่งมีค่า คะแนนอยู่ในระดับ “มาก”

3. หลังการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพวินัยของนักเรียน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยซึ่งประกอบด้วยครูประจำชั้นของกลุ่มเป้าหมาย 6 คน ครูฝ่ายปกครอง 2 คน รวม จำนวนทั้งสิ้น 8 คน มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและขั้นตอนของกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ และมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาของนักเรียนโดยใช้การประชุมปฏิบัติการครู การเสริมสร้าง วินัยนักเรียนและการแก้ปัญหาให้นักเรียนรายบุคคลเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาสูงขึ้น

อุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 พบว่า ในขั้นตอนการ สร้างเครื่องมือที่นำไปใช้เก็บข้อมูลก่อนและหลังการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ปรากฏว่า รายการพฤติกรรมย่อยบางข้อที่ ต้องการประเมินและสังเกตยังไม่ชัดเจน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้ปรับแก้ไขภายใต้คำแนะนำ ของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองหลังการพัฒนา ปรากฏว่า จำนวนแบบประเมินที่ส่งกลับคืนมามีจำนวนไม่ครบตามจำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ในส่วนแบบประเมินที่ครูรับผิดชอบ ปรากฏว่า มีข้อมูลส่งกลับคืนมาครบตามจำนวน นักเรียน

ข้อเสนอแนะ จากการประชุมสะท้อนผลปฏิบัติการร่วมกันในระยะที่ 2 กลุ่มผู้ร่วม วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ คือ

1. ครูและผู้ร่วมวิจัยทุกคนควรดำเนินงานพัฒนาการประกันคุณภาพวินัยในทุก ๆ โอกาส เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติจนกลายเป็นวิถีชีวิตและกลายเป็นวัฒนธรรม
2. ครูและผู้ร่วมวิจัยควรพิจารณาปรับกลยุทธ์หรือแก้ไขข้อบกพร่องของแผนปฏิบัติการ โดยเฉพาะในด้านการเชื่อมโยงการพัฒนาขณะอยู่ที่โรงเรียนกับการพัฒนาขณะที่ นักเรียนอยู่ที่บ้าน ซึ่งผลปรากฏว่าได้รับรายงานจากทางบ้านเข้ามาน้อยมาก
3. ครูและผู้ร่วมวิจัยควรพิจารณาปรับปรุงกรอบระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างให้เกิดความเหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องระยะเวลาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายงานแจ้งว่า กำหนดกรอบระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลไว้สั้นเกินไป และในขณะเดียวกันมี รายงานแจ้งอีกด้วยว่า กำหนดรายการสังเกตและประเมินพฤติกรรมย่อยมากเกินไป เห็นด้วย ให้มีการปรับปรุงต่อไป